

ה"ת 16121/12/15 - פאטמה גרבאן נגד מדינת ישראל - משטרת ישראל

בית משפט השלום בחדרה

10 ינואר 2016

ה"ת 16121-12-15 גרבאן נ' מדינת ישראל

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

בקשה מס' 1

מבקשת

פאטמה גרבאן

ע"י עו"ד עאדל בויראת

נגד

משיבה

החלטה

מדינת ישראל - משטרת ישראל (ימ"ר חוף)

לפני בקשה להחזרת רכב תפוס למבקשת, על-פי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש).

א. ברקע הבקשה

1. רכבה של המבקשת מסוג מאזדה מ.ר. 1948464 (להלן **הרכב**) נתפס על-ידי המשיבה בסוף חודש ספטמבר 2015, בחשד כי שימש אחרים לביצוע עבירות המערבות שימוש בנשק, כל זאת על-יסוד סעיף 32(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (להלן **הפקודה**).

2. ביום 8.12.2015 עתרה המבקשת להורות על השבת הרכב לידיה; עיקר טענתה שהוא משמש אותה ואת בני-משפחתה - לרבות לשם הסעות פרטיות והסעת ילדיה לבית-הספר, וכי הרכב לא שימש לביצוע עבירה פלילית.

3. דיון בבקשה התקיים ביום 6.1.2016, ובמהלכו נשמעו טענות הצדדים והוגש על-ידי המשיבה לעיון בית-המשפט בלבד דו"ח סודי ומסמך נוסף הנוגע לתפיסת הרכב והחזקתו. המבקשת עצמה לא התייצבה לדיון מבלי שביקשה, וקיבלה, את רשות בית-המשפט לכך; בא-כוחה לא ידע ליתן טעם לפשר אי-התייצבותה.

ב. דיון והכרעה

דין הבקשה להידחות. להלן יובאו הטעמים לכך.

1. בתיעוד החסוי שהוגש לעיון בית-המשפט - שאינו הדו"ח הסודי - יש כדי לסתור לכאורה את טענת המבקשת כי הרכב לא שימש לביצוע עבירה פלילית. בהתקיים ראיה לכאורה שאינה של מה בכך לכך שהרכב היה מעורב באירוע ירי מן הסוג הנטען על-ידי המשיבה, יש כדי להניח בסיס לטענת המשיבה כי הרכב מהווה ראיה חשובה בחקירה פלילית תלויה ועומדת שטרם הושלמה - ואין נפקא מינה אם המבקשת נתנה הסכמתה לשימוש כזה ברכב, אם לאו. לטענת המשיבה, הרכב היה מעורב באירוע ירי שהיווה ניסיון רצח שהופנה כלפי מי שהינו עד תביעה מרכזי בתיק רצח תלוי ועומד. כאמור, בתיעוד שהחסוי שהוצג יש תימוכין לכאוריים לכך.
2. אף שהרכב עצמו נתפס בשלהי ספטמבר 2015, בתכופ לאירוע הירי שמעורבות בו יוחסה לו על-ידי המשיבה, הרי שהראיה הלכאורית שקושרת בין הרכב לבין הירי ואשר הוצגה לעיוני התקבלה במועד מאוחר הרבה יותר - ולמעשה, סמוך לאחר הגשת הבקשה שלפני.
3. החקירה שבמסגרתה נתפס הרכב טרם הושלמה. בדו"ח הסודי שנערך ביום 6.1.2016 הוצגו פעולות החקירה שבוצעו עד אותו מועד מזה, ופעולות חקירה נוספות שבדעת המשיבה לנקוט לשם מיצוי החקירה מזה. אפילו היה ממש בטענת המבקשת כי המשיבה אינה פועלת לקידום החקירה בשקידה הראויה, הרי שהנזק שייגרם לחקירה - וכפועל יוצא לאינטרס הציבורי, על-ידי קבלת הבקשה בשל כך עולה לאין ערוך על הנזק הכרוך בהמשך החזקת הרכב על-יסוד הראיות שמצביעות לכאורה על כך שהוא שימש לעבירה, לא כל שכן למעשה עבירה שחומרתו היא ברף הגבוה.
4. קיים פגם מהותי שיורד לשורשו של עניין בחירות שנטלה המבקשת לעצמה שלא להתייצב לדין שנקבע בבקשתה שלה. לדברים נודע משנה תוקף בשים לב לכך שטענות הבקשה היו כלליות ועמומות באופן בולט לעין. בהיעדרותה מהדין מנעה המבקשת כל אפשרות כי בית-המשפט יפנה אליה שאלות הנסבות על מידת זיקתה לרכב ומידת שימושה בו הלכה למעשה.
5. סמכות התפיסה של חפץ הקשור לכאורה בביצוע עבירה שונה ונפרדת מן הסמכות לחלט חפץ כזה בתום ההליך העיקרי [בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון** (2007)]. לעתים מתקיימת סמכות התפיסה במקביל לסמכות החילוט ולעיתים היא מהווה צעד מקדים אשר יסלול את הדרך לנקיטת חילוט בעתיד. סמכות התפיסה נתונה לשוטר והיא איננה מותנית בהגשתו של כתב-אישום, ואילו החילוט מופעל על-ידי בית-המשפט בסיומו של ההליך הפלילי ובגדרו של גזר-הדין. לצורכי הפעלתה של סמכות התפיסה די בתשתית ראייתית מסוג של 'יסוד סביר להניח'. תשתית ראייתית מסוג זה מתקיימת בהתייחס לרכב דנן.
6. בגדרו של הליך לפי סעיף 34 לפקודה הוסמך בית-המשפט להורות מה יעשה בחפץ אשר נתפס, בין על-פי בקשת שוטר שהוסמך לכך ובין לבקשת אדם התובע זכות בחפץ. סמכותו של בית-המשפט רחבה וביכולתו להורות שינהגו בחפץ כפי שורה וכן לקבוע תנאים בעניין זה. בתוך כך מוסמך בית-המשפט להורות על חילוט החפץ, אפילו לא הוגש כתב-אישום [יעקב קדמי **על סדר הדין בפלילים** 719-720 והאסמכתאות הנזכרות שם (2008)].

7. גם בהינתן תשתית עובדתית-ראייתית לקיומה של עילת תפיסה יש להוסיף ולבחון אם אופן הפעלתה של סמכות התפיסה הינה **מידתית וראויה** בנסיבותיו של המקרה הקונקרטי העומד לדיון. הבדיקה בשלב זה נושאת אופי של עריכת איזון נורמטיבי. בגדרו של איזון זה נשקלים טיבה ועוצמתה של העילה שלשמה נחוצה התפיסה, זכות הקניין של בעל החפץ, עוצמת וסוג הפגיעה שתסב תפיסת החפץ לבעליו אל מול עוצמת וסוג הפגיעה שתיגרם לאינטרס הציבורי אם יושב החפץ לבעליו, השלב הדיוני בו מתבקשת הפעלתה של סמכות התפיסה וכיוצא באלה שיקולים רלוונטיים. בתוך כך יש לבחון אם ניתן להשיג את התכלית שלשמה הופעלה סמכות התפיסה באמצעים שפגיעתם באינטרס הלגיטימי של בעל החפץ פחותה, כל זאת מבלי לאיין את האינטרס הציבורי שלשמו ננקטה התפיסה. רשימת השיקולים שישקול בית-המשפט בעת עריכת האיזון אינה סגורה ויש לשקול את כל השיקולים הרלוונטיים בנסיבותיו של המקרה העומד לדיון [בש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 464, 472 (2000)].

8. על אופי הבדיקה שיערוך בית-המשפט בדונו בבקשה המוגשת לפי סעיף 34 לפקודה נאמר כך [בש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (2006)]:

עקרונות הדין בדבר תפיסת חפצים בידי המשטרה מחייבים החלת אמות מידה חוקתיות ביישומם. פירוש הדבר, כי חייב להימצא מקור סמכות לעצם תפיסת חפץ בידי המשטרה. מקור כזה עשוי להישען על טעם מניעתי; על צפי בדבר חילוטו בתום המשפט; או על הצורך בו כראייה במשפט. קיומו של מקור סמכות לתפיסת החפץ מלכתחילה אינו מצדיק בהכרח את המשך החזקתו לאורך זמן, ויש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בחלוף זמן ואם כן, האם קיימת "חלופת תפיסה" נאותה, העשויה להגשים בעת ובעונה אחת את תכלית התפיסה בלא פגיעה בלתי מידתית בבעל הקניין. מקום בו ניתן למצוא נוסחת איזון נאותה כאמור, ראוי להחילה, תוך שחרור התפוס אגב קביעת תנאים מידתיים הולמים להגשמת תכלית משולבת של הגנה על האינטרס הציבורי ושמירה על זכויות הפרט.

9. בענייננו מוליכות אמות-המידה הללו למסקנה כי קיים אינטרס ציבורי ראוי וכבד משקל אשר מצדד בתפיסת הרכב ובהמשך החזקתו כל עוד לא מוצתה החקירה שבמהלכה ובעטיה נתפס, וכי אינטרס זה גובר על האינטרס האישי של המבקשת בהשבת הרכב. המשיבה הציגה ראיות לכאוריות למעורבות הרכב בעבירה שכללה ירי מכלי נשק, באופן שמבסס יותר מיסוד סביר להניח כי הרכב אכן שימש בביצוע עבירה כזו. טענות המבקשת בבקשה דנן נטענו באופן כוללני וסתמי, והמבקשת עצמה לא התייבבה לדיון שנקבע לבירורן. החקירה לא תמה לעת הזו, יש פעולות חקירה שטעונות ביצוע, והשבת הרכב למבקשת בשלב זה תגרום לכאורה לפגיעה של ממש בחקירה ובאפשרות להגיש כתב-אישום בסיומה - וכפועל יוצא לפגיעה חמורה באינטרס הציבורי כי עבריינים יועמדו לדיון. לא ניתן להורות על שחרור הרכב לידי המבקשת בתנאים שיסללו את הדרך לשימושה בו, ומתן הוראה על כך יסב מניה וביה פגיעה מהותית בחקירה וביכולת למצותה בהגשת כתב-אישום, ואף לברר לאחר מכן את כתב-האישום - אם יוגש.

ג. סיכומם של דברים

אשר על כן נדחית הבקשה.

יחד עם זאת, ועל-בסיס עיוני בתיעוד החסוי שהוצג, מצאתי להורות למשיבה לבצע את כל פעולות החקירה שנמנו בדו"ח הסודי על-אתר וללא דיחוי. ככל שלא יוגש כתב-אישום בגין מעשה העבירה שמעורבות הרכב בו נטענת - כל זאת עד יום 31.1.2016 - תוכל המבקשת להגיש בקשה חדשה להורות על השבתו. היה ותוגש בקשה כזו וייקבע בה דיון, יהא על המבקשת להתייצב לדיון באופן אישי. היה ויוגש כתב-אישום, יכריע בית-המשפט שידון בו בכל עניין הקשור להמשך החזקתו של הרכב, זולת אם יורה אותו בית-משפט אחרת.

המזכירות תמציא את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ט טבת תשע"ו, 10 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.